

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

21/06/2026

Αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί,

Το σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα μάς μεταφέρει στο κέντρο της “Επί του Όρους Ομιλίας” του Κυρίου Ιησού. Ο Χριστός δεν ασχολείται μόνο με τις εξωτερικές πράξεις του ανθρώπου, αλλά κατεβαίνει στο βάθος της καρδιάς, εκεί όπου γεννώνται οι λογισμοί, οι επιθυμίες και οι αποφάσεις μας.

Γι' αυτό και στην αρχή της περικοπής ακούμε τη φράση:

«Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται» (Ματθ. 6, 22).

Τι σημαίνει όμως αυτός ο λόγος;

Είναι φανερό ότι ο Χριστός δεν μιλά εδώ μόνο για τα σωματικά μάτια. Ο «ὀφθαλμός» είναι το εσωτερικό βλέμμα της ψυχής, ο τρόπος με τον οποίο βλέπουμε τον Θεό, τον συνάνθρωπο και τον ίδιο μας τον εαυτό. Είναι η καρδιά μας, η συνείδησή μας, ο νους μας.

Όπως ένα λυχνάρι φωτίζει ένα σπίτι, έτσι και ο εσωτερικός οφθαλμός φωτίζει ή σκοτίζει όλη την ύπαρξή μας. Αν είναι «ἀπλοῦς», δηλαδή καθαρός, ανόθευτος, ειλικρινής, τότε όλη η ζωή του ανθρώπου φωτίζεται. Βλέπει τον κόσμο με αγάπη, με ευγνωμοσύνη, με ταπείνωση. Αναγνωρίζει παντού την παρουσία και την πρόνοια του Θεού.

Όταν όμως ο οφθαλμός γίνει «πονηρὸς», όταν δηλαδή η καρδιά κυριαρχείται από τον εγωισμό, τη ζήλια, την καχυποψία, τη φιλαργυρία και την εμπάθεια, τότε σκοτεινιάζουν όλα. Ο άνθρωπος παύει να βλέπει καθαρά. Παρερμηνεύει το θέλημα του Θεού και τις διαθέσεις των άλλων ανθρώπων, αδικεί στις κρίσεις του, βλέπει παντού εχθρούς και απειλές. Η ίδια η πραγματικότητα αλλοιώνεται μέσα του.

Γι' αυτό ο Κύριος προσθέτει επιπλέον έναν λόγο που έρχεται να μας συγκλονίσει και να αμφισβητήσει τις βεβαιότητές μας, την υποτιθέμενη αυτογνωσία μας: «Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;» (Ματθ. 6, 23). Αν δηλαδή εκείνο που νομίζεις για φως είναι στην πραγματικότητα σκοτάδι, τότε πόσο βαθύ είναι το σκοτάδι σου!

Εδώ βρίσκεται ο μεγαλύτερος πνευματικός κίνδυνος. Όχι να αμαρτάνει κάποιος και να το γνωρίζει, αλλά να ζει μέσα στο σκοτάδι και να πιστεύει ότι βρίσκεται στο φως. Να δικαιολογεί τα πάθη του. Να ονομάζει την φιλαυτία “αυτοσεβασμό”, την πλεονεξία “προκοπή”, την αδιαφορία “ρεαλισμό”, την κατάκριση “ειλικρίνεια”.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας επιμένουν ότι η πνευματική ζωή είναι αγώνας καθάρσεως του νου και της καρδιάς. Ο άνθρωπος καλείται να αποκτήσει καθαρό βλέμμα, βλέμμα που αντικρίζει τον Θεό, τον άνθρωπο

και την κτίση όλη με αγάπη και ευγνωμοσύνη. Γι' αυτό και εμείς προσευχόμαστε όπως αναφωνεί ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς: «φώτισόν μου τὸ σκότος». Δεν ζητούμε μόνο να μας δείξει ο Θεός τον δρόμο, αλλά να θεραπεύσει και τα μάτια της ψυχής μας, ώστε να μπορούμε να δούμε τον δρόμο.

Αγαπητοί αδελφοί,

Η εποχή μας είναι γεμάτη εικόνες, πληροφορίες και θορύβους. Τα μάτια μας βλέπουν πολλά, αλλά η ψυχή μας συχνά βλέπει ελάχιστα. Μπορούμε να γνωρίζουμε τα πάντα για τον κόσμο και να αγνοούμε την κατάσταση της ίδιας μας της ψυχής. Μπορούμε να παρατηρούμε τα λάθη όλων των άλλων και να μη βλέπουμε τα δικά μας.

Ο «άπλουῤς» οφθαλμός της ψυχής αποκτάται με τη μετάνοια, με την προσευχή, με την εξομολόγηση, με τη συμμετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας, με την οικείωση της Θείας Χάριτος. Κάθε φορά που ταπεινωνόμαστε ενώπιον του Θεού, ένα μέρος του σκοταδιού υποχωρεί. Κάθε φορά που συγχωρούμε, καθαρίζει το βλέμμα μας. Κάθε φορά που αγαπούμε θυσιαστικά, χωρίς ιδιοτέλεια, ανάβει μέσα μας το φως του Χριστού που «φαίνει πᾶσι». Τότε πλησιάζουμε σε αυτό που λέγει ο Κύριος: «ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται». Δεν φωτίζεται μόνο η σκέψη, αλλά ολόκληρος ο άνθρωπος. Τα λόγια του, οι πράξεις του, οι σχέσεις του, η παρουσία του γίνονται μαρτυρία φωτός.

Το μεγάλο ζητούμενο δεν είναι να βλέπουμε πολλά, αλλά να βλέπουμε σωστά. Να αποκτήσουμε εκείνον τον καθαρό οφθαλμό της ψυχής, που διακρίνει τον Θεό πίσω από τα γεγονότα, την ευλογία πίσω από τις δοκιμασίες και τον αδελφό πίσω από τα σφάλματά του.

Ας παρακαλέσουμε, λοιπόν, τον Κύριο να φωτίζει πάντοτε τον νου και την καρδιά μας. Και έτσι, πορευόμενοι μέσα στο φως Του κατά την παρούσα ζωή, να αξιωθούμε να εισέλθουμε στο ανέσπερο φως της Βασιλείας Του. Αμήν.

π. Σέργιος Μαργέλλος